

Aan:

Ministerie van Algemene Zaken
De heer mr. H. Tjeenk Willink, informateur
Postbus 2001
2500 EA Den Haag

Nadir James **contactpersoon**
070 - 376 58 14 **telefoon**
n.james@caop.nl **e-mail**

0 **bijlage**
SvhO/10.0018 **briefnummer**
30 juni 2010 **datum**

Onderwerp: Onderwijs 2010-2020

In afschrift aan de fractieleiders in de Tweede Kamer

Geachte heer Tjeenk Willink,

Sinds enkele maanden hebben de sociale partners in het onderwijs zich verenigd in de Stichting van het Onderwijs. De bedoeling van de Stichting is de gezamenlijke ambitie en verantwoordelijkheid te demonstreren van het hele onderwijsveld. Voorts bepleiten wij dat de nieuwe landsregering deze ambitie steunt en het onderwijs in staat stelt zich over de hele linie verder te ontwikkelen – in het belang van de toekomst van de Nederlandse samenleving en economie.

Meer dan ooit leeft in zeer brede kring het besef dat Nederland is aangewezen op een sterke onderwijsketen waarin elk talent telt. Er is geen belangrijker factor dan de succesvolle deelname aan het onderwijs, niet alleen voor economie en arbeidsmarkt, maar minstens zozeer voor de sociale vitaliteit van de samenleving. Tijdens de verkiezingscampagne bleken de politieke partijen het in hoge mate eens op dit punt. Nu is het zaak op de vele goede woorden verstandig en eensgezind handelen te laten volgen. De partners in de Stichting van het Onderwijs zijn beschikbaar om met de aanstaande regering stevige langetermijnafspraken te maken gericht op versterking van de onderwijsketen. Het is aan de nieuwe regering daarvoor de stimulerende kaders en kansen te scheppen. Die kaders moeten niet gericht zijn op stelselwijziging, maar op meer maatwerk ten bate van leerlingen en studenten en een sterkere professionalisering van scholen en docenten. Deze ambities worden in het onderwijsveld breed gedeeld en vinden hun weerklink in politiek en samenleving.

Deze oproep is gefundeerd op de overtuiging dat onderwijs dé route is naar zelfredzame burgers, een sociale samenleving en een sterke economie. De dimensies van het onderwijs zijn enorm. Ruim 288.000 leraren zetten zich in om uit meer dan 3,6 miljoen leerlingen en studenten het maximale te halen. Tegelijkertijd is elke leerling uniek, iedere onderwijsinstelling anders en de uitdaging voor afzonderlijke onderwijssectoren niet identiek. Maar er is een gedeelde doelstelling: elk talent moet meetellen. Onderwijs is geen eliteproject en geen afvalrace. Nederland kan het zich niet veroorloven talenten onderontwikkeld of onbenut te laten. Naast de persoonlijke tragedie krijgt de samenleving vroeger of later een forse rekening gepresenteerd als gevolg van schooluitval, werkloosheid, criminaliteit, marginalisering en gezondheidsproblemen.

U onderzoekt welke coalitie kansrijk is om ons land de komende vier jaar te leiden. Als input voor het regeerakkoord zult u talloze brieven ontvangen –ook van onze afzonderlijke organisaties. Laat het leiden tot een nieuw regeerakkoord dat een besliste, samenhangende visie op onderwijs omvat en een tijdschaal hanteert die daarbij past. Onderwijs dat gedragen en gewaardeerd wordt door de samenleving en in al zijn onderdelen goed functioneert, is geen vierjaarsproject, maar een fundamentele voorziening van de samenleving die steeds in goede conditie moet zijn.

Voortbouwen op doorlopende kwaliteit in het funderend onderwijs

Investeren in het funderend onderwijs is investeren in de toekomst van onze kinderen. In het funderend onderwijs (PO en VO) is maatwerk hard nodig om onderbenutting van talenten tegen te gaan, zowel aan de 'onderkant' als de 'bovenkant'. Leerlingen moeten al op jonge leeftijd lerend vermogen ontwikkelen met het oog op de vereiste *employability* in de toekomst (het begin van leven lang leren). Deze ambitie vraagt om een kwalitatief hoogwaardig funderend onderwijs, zonder zwakke scholen. Het funderend onderwijs wil deze ambitie realiseren met ouders als pedagogische partners en in samenwerking met organisaties van welzijn, sport en cultuur. Onze ambitie vraagt om een integrale benadering van onderwijs- en jeugdbeleid door een nieuw kabinet. Deze ambitie kan alleen worden waargemaakt wanneer wordt voortgebouwd op de investeringen in reken- en taalvaardigheid, de professionele toepassing van ict in het onderwijsprogramma, opbrengstgericht werken en doorlopende leerlijnen. Het funderend onderwijs kan alleen slagvaardig aan deze ambitie werken, wanneer beleidsrust én beleidsruimte wordt geboden met betrekking tot onderwijsprogramma's en arbeidsvoorwaarden.

Doorlopende leerlijnen in het beroepsonderwijs

Ook voor het beroepsonderwijs is doorlopende kwaliteit van belang. Een vloeiende lijn in de beroepskolom en de leerloopbaan van studenten begunstigt studenten en onderwijsinstellingen, maar ook het bedrijfsleven en de overheid. Hiervoor zijn geen stelselwijzigingen nodig, maar een kabinet dat ruimte biedt voor regionale oplossingen en zorg draagt voor financiële continuïteit. Samenwerking in de regio stimuleert het afstemmen van onderwijsprogramma's, consequente warme overdracht naar het vervolgonderwijs en hechtere samenwerkingsvormen tussen onderwijssectoren.

Differentiatie in het hoger onderwijs

Maatwerk in het hoger onderwijs vraagt een specifieke route. De commissie Veerman heeft recent de weg gewezen om een gedifferentieerder aanbod tot stand te brengen, de kwaliteit te verhogen en meer individuele aandacht te bieden. De massale studententoeename vergt dat instellingen de bakens fundamenteel verzetten. Het studiesucces moet over de volle breedte omhoog en de uitval bestreden. Hogescholen en universiteiten moeten zich daartoe veel duidelijker profileren. Een meer gevarieerd onderwijsaanbod, de mogelijkheid tot *matching* tussen individuele studenten en een passende opleiding en versterking van het onderzoek zijn instrumenten om dat te bereiken. Het hoger onderwijs bepleit dat de aanbevelingen van de commissie volledig en in hun onderlinge samenhang worden doorgevoerd. Dit kan alleen als het kabinet daarvoor de juiste condities schept.

De leraar als brandpunt voor onderwijskwaliteit

De kwaliteit van het onderwijs is direct en onlosmakelijk verbonden aan de kwaliteit, inzet en beschikbaarheid van de professionals in de scholen, ook in de krimpregio's. Met professionalisering (van lerarenopleiding tot nascholing) zal in het komende decennium de grootste kwaliteitswinst te boeken zijn. Maak in het regeerakkoord investeringsruimte voor een professionaliseringsimpuls op alle niveaus (leraar, ondersteunend personeel, schoolleiding en bestuur). Iedere leerling verdient

goede leraren die verschillen kunnen herkennen, beoordelen en ermee omgaan. Zulke leraren zullen er komen en blijven door de aantrekkelijkheid van het werken in het onderwijs te vergroten. Niet alleen door het financieel lonender te maken en een moderne, gezonde leer- en werkomgeving te bieden, maar ook door professionele ruimte te bieden. Geef daarom een vervolg aan de professionaliseringsimpuls in het onderwijs, maar laat scholen en onderwijsinstellingen zelf de ruimte en de verantwoordelijkheid. Zo stimuleer je de eigen professionele organisatievorm die het onderwijs verdient.

Medestanders in de KIA-coalitie

Bovenstaande doelstellingen vragen niet alleen inspanningen van het onderwijs, maar ook de steun van het landsbestuur. Wij zijn ervan overtuigd dat investeren in het onderwijs investeren in de toekomst is. Wij worden hierin gesteund door de bijna dertig partners in de coalitie van kennisorganisaties uit onderzoek, bedrijfsleven en onderwijs. Ook zij verbinden het toekomstig succes van Nederland aan goede beslissingen over het hedendaags onderwijs. Gezamenlijk is een Kennis en innovatieagenda (KIA) opgesteld met de ambitie dat Nederland in de komende jaren de top van 's werelds meest succesvolle kenniseconomieën bereikt, uitlopend op de oproep deze agenda op te nemen in het regeerakkoord.

Wij roepen het nieuwe kabinet op met ons een stevige en langdurige impuls aan het onderwijs te geven. De doorlopende lijn van het onderwijs is daarbij essentieel. De gezondheid van de ene sector is cruciaal voor de conditie van de volgende sector. Elke sector verdient budgetten die afgestemd zijn op aantallen deelnemers, op het succes van leerlingen en studenten en vooral ook op de noodzakelijke kwaliteit van scholen en docenten. We zien het als onze plicht om als professionals te zoeken naar wegen om sneller en beter te werken. Doelmatigheid staat ook in het onderwijs steeds scherper op het netvlies. In de Kennis en innovatieagenda doen wij voorstellen om de doelmatigheid in het onderwijs te vergroten, zodat de behaalde winsten in een sector de kwaliteit daar ten goede kunnen komen.

Tenslotte

De sociale partners in het onderwijs hebben zich verenigd in de Stichting van het Onderwijs om de gezamenlijke ambitie en verantwoordelijkheid van het hele onderwijsveld zichtbaar te maken en met de landsregering eraan te werken dat het onderwijs zich over de hele linie succesvol verder ontwikkelt – in het belang van de toekomst van de Nederlandse samenleving. Wij zijn meer dan bereid met u als voorbereider van een nieuwe regering en daarna met de nieuwe regering in dat belang en met dat doel te overleggen en samen te werken.

Namens de partners in de Stichting van het Onderwijs*,

Sijbolt Noorda
Voorzitter

Walter Dresscher
Vicevoorzitter

---

* AOb, Abvakabo FNV, CNV Onderwijs, CNV Publieke Zaak, Federatie Onderwijsbonden CMHF/MHP, PO-raad, VO-raad, MBO Raad, HBO-raad en VSNU.